

**Universitat
Pompeu Fabra
*Barcelona***

Pla Docent de l'Assignatura

Guia Docent Programació d'Activitats

Curs acadèmic: 2014-2015

Nom de l'assignatura: Economia Pública Aplicada

Codi assignatura: 23172

Estudis: ECONOMIA/ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ
D'EMPRESSES/CIÈNCIES EMP-MGT

Nombre de crèdits: 5

Nombre total d'hores de dedicació: 125

Temporalització:

Curs: 3r i 4rt

Tipus: TRIMESTRAL

Període: 3er TRIMESTRE

Professor responsable: Jaume Puig-Junoy

(<http://www.econ.upf.es/~puig/>)

Grup: 1

Guia Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

- **Curs acadèmic:** 2014-2015
- **Nom de l'assignatura:** ECONOMIA PÚBLICA APLICADA **Codi:** 23172
- **Tipus d'assignatura:** OPTATIVA
- **Titulació / Estudis:** ECONOMIA/ADE/CIÈNCIES EMPRESARIALS-MANAGEMENT
- **Nombre de crèdits:** 5
- **Nombre total d'hores de dedicació a l'assignatura:** 125
- **Temporalització:**
 - **Curs:** TERCER i QUART CURS
 - **Tipus:** TRIMESTRAL
 - **Període:** TERCER TRIMESTRE
- **Coordinació:** Jaume Puig-Junoy
- **Departament:** ECONOMIA I EMPRESA
- **Professorat:** JAUME PUIG-JUNOY
- **Grup:** Grup 1
- **Llengua de docència:** CATALÀ
- **Horari (aula):**
 - Grup 1:** Dj, 15:00 – 16:30h (40.109)
Dv, 15:00 – 16:30h (40.109)
 - Grup 101:** Dll, 14:30 – 16:00h (13.006)
 - Grup 102:** Dll, 16:00 – 17:30h (13.006)

2. Presentació de l'assignatura

El curs analitza les institucions, les polítiques, els problemes econòmics i les alternatives de reforma de les polítiques del sector públic espanyol, tant a nivell de la hisenda central com de les hisendes descentralitzades. S'estudia el context i la situació econòmica del sector públic espanyol des de la perspectiva de l'economia del sector públic i situant-lo en el context del sistema comparat.

L'assignatura es troba centrada en proporcionar els instruments conceptuals i aplicats bàsics per a comprendre i realitzar un diagnòstic econòmic de les organitzacions públiques i per a analitzar els efectes econòmics, la sostenibilitat i l'impacte sobre l'eficiència i el benestar social dels principals programes de despesa i d'ingressos públics del sector públic espanyol, els quals suposen una proporció propera al 40% del Producte Interior Brut de l'economia espanyola, xifra que és encara superior en algunes economies desenvolupades.

Es tracta d'una assignatura d'especialització de segon cicle, ubicada en l'àrea de coneixement de l'economia pública, que aporta a l'estudiant en ECONOMIA (i en ADE i EMP-MGT) una base de coneixement aplicat (economia pública aplicada) sobre la gestió de les organitzacions públiques espanyoles i europees i sobre els efectes econòmics de les seves polítiques d'ingressos i de despeses.

3. Prerequisits per al seguiment de l'itinerari formatiu

Els alumnes han de tenir els següents **coneixements previs**:

- Haver assimilat els continguts i assolit els objectius establerts a les assignatures de teoria econòmica i d'economia aplicada de primer cicle dels estudis d'Economia, d'ADE o d'EMP-MGT.
- Resulta recomanable també, si bé no és condició imprescindible, haver assimilat els continguts i assolit els objectius establerts a l'assignatura Fonaments d'Economia Pública, assignatura que proveeix d'alguns elements contextuais i metodològics que ajuden a entendre l'anàlisi econòmica del sector públic espanyol.

Els alumnes han de posseir les següents **capacitats bàsiques** per a iniciar el procés d'aprenentatge:

- Domini bàsic de programes de full de càlcul (Excel) i processament de textos (Word).
- Habilitats desenvolupades a Introducció a l'Anàlisi de Dades referents a estadística descriptiva.

Aquesta assignatura es relaciona de manera directa amb assignatures dels estudis d'Economia i d'ADE (i EMP-MGT) que corresponen al perfil d'economia i gestió pública, tals com Fonaments d'economia pública, Gestió d'institucions sanitàries, Gestió pública, Sistema fiscal espanyol, Anàlisi de polítiques públiques, Finançament del sector públic, etc.

4. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Cerca, interpretació i anàlisi d'informació adequada provinent de fonts diverses. Interpersonals 2. Comunicació oral en públic. 3. Treball en equip. 4. Capacitat d'escriure correctament. Sistèmiques 5. Raonament crític en la lectura, la redacció escrita i en la comunicació oral. 6. Anàlisi i síntesi d'informació qualitativa. 7. Anàlisi i síntesi d'informació quantitativa. 8. Organització i planificació del treball. 9. Adaptació a situacions noves.	1. Capacitat per conèixer, interpretar i utilitzar les mesures del sector públic i de la qualitat de la despesa pública. 2. Capacitat per delimitar els agents del sector públic i per interpretar i construir els comptes dels agents del sector públic espanyol i de la Unió Europea. 3. Capacitat per conèixer i analitzar el model de gestió pressupostària i el sistema de control del sector públic espanyol. 4. Capacitat per conèixer i avaluar els efectes econòmics del disseny dels principals ingressos impositius de la hisenda pública espanyola. 5. Capacitat per conèixer i avaluar els efectes econòmics del sistema públic de pensions i de les seves alternatives de reforma. 6. Capacitat per conèixer i avaluar els efectes econòmics de les despeses socials en educació i en sanitat. 7. Capacitat per conèixer i avaluar els efectes econòmics del sistema de finançament foral i de règim comú de les hisendes autonòmiques espanyoles. 8. Capacitat per conèixer i avaluar els efectes econòmics del sistema de finançament de les hisendes locals espanyoles.

5. Objectius d'aprenentatge

1. Aprendre a fer servir una sèrie d'instruments i tècniques de l'economia aplicada que permetin analitzar la realitat del sector públic espanyol.
2. Analitzar i descriure els elements més importants que conformen les organitzacions i polítiques del sector públic espanyol.
3. Conèixer els principals temes de debat sobre el sector públic espanyol, i saber participar d'aquests debats fent servir el llenguatge i la terminologia de l'anàlisi econòmica.
4. Assolir les competències específiques (veure apartat 4).

6. Avaluació

6.1. Criteris generals d'avaluació

L'avaluació a final de trimestre i a la recuperació es basa en la participació en els seminaris i l'examen final. La qualificació atorgada als aprenentatges que s'han d'assolir en els seminaris té un pes del 30 per cent en la qualificació final, mentre que l'examen en té el 70 per cent. **Es requereix haver obtingut almenys un aprovat (50% de la nota màxima) tant en la qualificació global dels seminaris com en l'examen final per superar l'assignatura.**

Participació en els seminaris. Les tasques de preparació, l'assistència i la participació en els seminaris són fonamentals per assolir els objectius esperats. L'avaluació es farà seguint els següents criteris:

- El treball de preparació dels seminaris es realitzarà en equip, no individualment. Cada equip estarà format per un mínim de 3 persones i un màxim de 4. La composició dels membres de cada equip, integrat per estudiants sempre del mateix grup reduït, serà comunicada pels estudiants al professor en el primer seminari i es mantindrà inalterable durant tot el curs.
- En els seminaris s'avaluarà la presentació oral dels resultats del treball d'equip, el contingut del treball entregat i les intervencions individuals en el debat. Les presentacions i intervencions seran valorades segons el seu nivell de pertinença, claredat i qualitat analítica i explicativa.
- Els equips hauran de lliurar abans de la realització de cada seminari un text escrit que reculli els resultats del seu treball en relació a les tasques i qüestions assignades. **L'extensió màxima recomanada serà de 2.000 paraules.**
- El professor designarà aleatòriament un portaveu d'equip en cada seminari. Es valorarà que el grup hagi preparat una presentació del seu treball en *Power Point*, si bé aquesta es pot fer servir a classe però no s'entregarà al professor.
- La inassistència al seminari i la no presentació dels treballs escrits serà qualificada amb un zero.
- En el seminari l'estudiant redactarà individualment un text final de síntesi i conclusions. Aquest text no serà qualificat, tot i que podrà ser objecte de revisió, bé per lliure decisió del professor, o bé a petició de l'estudiant assistint a les tutories.
- Per a poder obtenir una qualificació global d'aprovat en els seminaris, caldrà haver presentat el treball i participat en la majoria dels seminaris del curs.

Examen final. Les qüestions plantejades correspondran als continguts tractats en les classes magistrals, en les lectures obligatòries i també en els seminaris.

Recuperació. A aquesta hi podran concórrer aquells alumnes que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació global de "Suspens". No hi podran concórrer aquells estudiants que no hagin participat en aquestes activitats o hagin renunciat a l'avaluació.

S'entendrà que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre quan:

- pel que fa a l'avaluació contínua, hagi realitzat i entregat almenys el 50% dels seminaris de l'assignatura, i hagi assistit a les corresponents sessions (excepte per causes justificades).
- pel que fa a l'examen final, hagi assistit i l'hagi lliurat.

No hi haurà dret de l'alumne d'anar a recuperació per pujar nota si la inicialment obtinguda és igual o superior a 5,0.

Aquell estudiant que, havent suspès el conjunt de l'assignatura, compleixi els criteris esmentats anteriorment per a poder presentar-se a la prova de recuperació, **només haurà de recuperar aquell component de l'avaluació de l'assignatura que hagi suspès al llarg del trimestre (seminaris, examen, o ambdós), però no el que hagi aprovat (se'ls guardarà la nota que hagin obtingut prèviament)**. A tal efecte, la prova de recuperació constarà de dues parts, una dedicada a la recuperació de les activitats de l'avaluació continuada (seminaris) i una altra a la recuperació de l'examen, tot i que aquest podrà incorporar qüestions desenvolupades als seminaris.

Nota.- Als alumnes que durant el trimestre es trobin en un programa de mobilitat reconegut per la Facultat els serà d'aplicació la normativa de la Facultat relativa als criteris d'avaluació.

Tipus d'avaluació	Incidència qualificació		Agent d'avaluació		Agrupament		%
	Obligatòria	Optativa	Docent	Autoavaluació	I	PE	
Continuada: Presentació i participació a seminaris							30
Formativa: test d'aprenentatge							—
Final: examen fi trimestre							70
Recuperació							70/30

I= individual. PE = per equip.

Nota.- El plagiat o la còpia en un text de treball de seminari o en un examen serà sancionat amb **un zero com a nota global de l'assignatura** a la convocatòria de fi de trimestre i **sense dret a recuperació** (per a tots els alumnes integrants del grup en el cas del treball de seminari). S'informa que els treballs entregats poden ser sotmesos de manera rutinària al control d'un software anti-plagi.

7. Continguts

Ens aproximarem als continguts de l'assignatura a partir de l'objectiu d'assolir les vuit competències específiques detallades a la secció 4. Cadascuna de les vuit competències específiques es desenvoluparà de manera sistemàtica a través d'un bloc de continguts de classe magistral i dels blocs de continguts de seminari.

Cadascun dels 8 blocs temàtics s'exposarà en una sessió magistral de tres o sis hores, segons el cas, amb el grup gran. Sis temes de seminari, relacionats de manera directa amb un bloc de continguts i una competència específica, es treballarà en un seminari d'una hora i mitja amb cada grup reduït.

7.1. Blocs de contingut de les classes magistrals

Bloc de contingut 1. El paper del sector públic.

Com es mesura el sector públic? La qualitat i l'eficiència del sector públic.

Bloc de contingut 2. Organització i delimitació del Sector Públic.

Agents i funcions. Els comptes del sector públic. Relació entre deute i dèficit públic. Sostenibilitat dels comptes públics.

Bloc de contingut 3. El sector públic a Espanya.

Agents i organització. El model pressupostari espanyol. El sistema de control. Crisi fiscal i reforma de la despesa pública.

Bloc de contingut 4. Els ingressos públics.

El sistema fiscal: estructura i situació comparada. Principals tendències de les reformes fiscals. Efectes econòmics dels principals impostos i principals problemes: IRPF, impost de societats, imposició sobre la riquesa, IVA i impostos especials. Futur dels sistemes fiscals.

Bloc de contingut 5. La Seguretat Social.

Principals trets de la Seguretat Social espanyola. El sistema de pensions públiques. La reforma del sistema de pensions de la Seguretat Social. La reforma "silenciosa". El factor de sostenibilitat.

Bloc de contingut 6. Despesa Social.

La despesa pública en educació. La despesa pública en sanitat. La despesa en atenció a la dependència.

Bloc de contingut 7. Les Hisendes Autonòmiques.

La descentralització fiscal. Principals fonts de recursos autonòmics. Les hisendes de règim comú: evolució i model de finançament actual. El sistema foral.

Bloc de contingut 8. Les hisendes locals.

El finançament dels municipis. El sistema de subvencions generals als municipis. El Fons Estatal d'Inversió Local. El finançament local a Espanya.

7.2. Blocs de contingut dels seminaris

Bloc de contingut 1. Com es poden mesurar la dimensió, la qualitat i l'eficiència del sector públic?

Bloc de contingut 2. Com avaluar la política pressupostària recent de les Administracions Públiques espanyoles?

Bloc de contingut 3. Avantatges i inconvenients en les reformes dels sistemes pressupostaris.

Bloc de contingut 4. Caracterització dels ingressos públics a la Unió Europea i a Espanya, 1995-2012.

Bloc de contingut 5. És sostenible el sistema públic de pensions a España?

Bloc de contingut 6. Quin paper han de tenir els copagaments en el finançament de l'atenció a la dependència?

8. Metodologia

8.1. Enfocament metodològic de l'assignatura

El procés d'ensenyament i aprenentatge de l'assignatura es desenvoluparà de la manera següent:

- Presencial, a l'aula amb el grup sencer. El primer àmbit d'activitat són les **classes magistrals**. Hi haurà 20 sessions de classes magistrals, dues a la setmana. Tindran una durada de 1,5 hores (de 80'). Les classes comencen 10 minuts després de cada hora. Cadascuna estarà dedicada a un dels blocs de contingut (vegeu 7.1.). La funció d'aquestes classes és proveir claus interpretatives de la organització, gestió i polítiques del sector públic espanyol. Per a comprendre i assimilar allò que el professor exposarà a les classes magistrals és imprescindible que l'estudiant faci la(es) lectura(es) que pertoca(quen) (vegeu més avall).
- Presencial, a l'aula amb el subgrup. El segon àmbit d'activitat són els **seminaris**. Hi haurà 6 seminaris, un a la setmana **des de la quarta setmana fins a la novena del període lectiu**. Tindran una durada d'una hora i mitja (de 80'). Cadascun estarà dedicat de manera monogràfica a un dels blocs de continguts descrits a 7.2.. Els seminaris tenen com a finalitat que els estudiants es familiaritzin i arribin a conèixer, entendre i avaluar alguns aspectes clau de les polítiques públiques al nostre país. Aquest aprenentatge, endegat amb el treball preparatori (vegeu més avall), madura i es consolida amb la defensa oral i la participació activa dels estudiants en el seminari.
- Dirigit, fora de l'aula, de manera individual. L'estudiant ha de fer una lectura acurada de la bibliografia obligatòria que complementa les classes magistrals (v. apartat 9.1.).
- Dirigit, fora de l'aula, en grup. Tots els seminaris requereixen un treball previ per part dels estudiants, el qual mai no s'ha de portar a terme individualment sinó mitjançant el treball en equip. Es formaran equips de treball d'entre 3 i 4 estudiants. El plec d'instruccions de cada seminari establirà les assignacions de tasques per a cada equip, les quals generalment inclouran una lectura, la manipulació i anàlisi de dades estadístiques i la resposta d'un qüestionari. Els equips hauran de lliurar sempre un informe escrit abans de la realització del seminari, en el qual hauran de defensar els resultats del seu treball i respondre a les qüestions que els plantegin el professor i els membres dels altres equips.
- Autònom, fora de l'aula, individualment. L'estudiant té la responsabilitat de preparar-se adequadament per a l'examen final. Si ha atès amb aplicació, constància i honestat les instàncies d'ensenyament i aprenentatge descrites anteriorment, estarà en condicions d'obtenir una bona qualificació. Tindrà al seu abast un(s) exàmen(s) virtual(s) per tenir una orientació sobre el seu nivell d'aprenentatge en finalitzar el període lectiu.

9. Fonts d'informació i recursos didàctics

9.1. Fonts d'informació per a l'aprenentatge. Bibliografia bàsica (suport electrònic)

Bloc temàtic 1. El paper del sector públic.

- Adema, W., P. Fron and M. Ladaïque (2011), "Is the European Welfare State Really More Expensive?: Indicators on Social Spending, 1980-2012; and a Manual to the OECD Social Expenditure Database (SOCX)", *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, No. 124, OECD Publishing: 1-35.
- Adam, A., Delis, M. and P. Kammass (2011), "Public sector efficiency: leveling the playing field between OECD countries", *Public Choice*, 146: 163-183.

Bloc temàtic 2. Organització i delimitació del Sector Públic.

- Servicio de Estudios del Grupo BBVA (2013), "Gastos e ingresos públicos: expansión, crisis y consolidación", *Observatorio Económico España*, cuarto trimestre: 1-9.
- P. Hernández de Cos, J.J. Pérez (2013), "La nueva Ley de Estabilidad Presupuestaria", *Boletín Económico Banco de España*, abril 2013.

Bloc temàtic 3. El sector públic a Espanya.

- J.L. Ruiz y J. Caamaño (2008), "Tendencias en la gestión presupuestaria a nivel internacional", *Presupuesto y Gasto Público* 51/2008: 17-40.
- S. Maluquer, A. Tarrach (2008), "Nuevas tendencias en la gestión presupuestaria: la experiencia reciente de modernización presupuestaria de la Generalitat de Catalunya", *Presupuesto y Gasto Público* 51/2008: 385-401.

Bloc temàtic 4. Els ingressos públics.

- J.M. Domínguez (2010), "Una visión panorámica de la fiscalidad en los países de la OCDE y en España", *Papeles de Economía Española* 125/126: 18-33.
- J.M. Durán (2014), "La armonización fiscal en la Unión Europea: evolución y prioridades actuales", *Papeles de Economía Española* 141: 99-111.

Bloc temàtic 5. La Seguretat Social.

- JI Conde-Ruiz y J Alonso (2006), "El sistema de pensiones en España ante el reto del envejecimiento", *Presupuesto y Gasto Público* 44/2006: 51-60.
- J.E. Devesa et al (2012), "El factor de sostenibilidad en los sistemas de pensiones de reparto: alternativas para su regulación en España", *XV Encuentro de Economía Aplicada*, A Coruña, 7 y 8 de junio.
- R. Doménech y V. Pérez Díaz (2013), "El nuevo factor de sostenibilidad del sistema público de pensiones en España", <http://www.fedeablogs.net/economia/?p=34547>.

Bloc temàtic 6. Despesa Social.

- A. Cabrales y F. Felgueroso (2012), "Reformas educativas para fomentar el crecimiento económico", *Papeles de Economía Española*, 133: 104-116.
- R. Urbanos, B. González, J. Puig-Junoy (2012), "La crisis económica llega a la sanidad pública", *Economistas*, 131:158-162.
- J. Montserrat (2011), "Copago en la Ley de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de Dependencia: costes e impactos en las rentas de los usuarios", *Papeles de Economía Española*, 129: 195-206.

Bloc temàtic 7. Les Hisendes Autònòmiques.

- C. Monasterio (2010), "Federalismo fiscal y sistema foral. ¿Un concierto desafinado?", *Hacienda Pública Española*, 192-(1/2010): 59-103.

- N. Bosch (2012), "La financiación autonómica: presente y futuro", *Papeles de Economía Española*, 133: 164-171.

Bloc temàtic 8. Les hisendes locals.

- J. Suárez Pandiello et al (2012), "Finanzas locales, crisis y ajuste: análisis y propuestas", Fundación SEPI, octubre: 1-16.
- J. Solé Vilanova (2014), "La Hisenda municipal: crisi econòmica i crisi de gestió", *Revista Econòmica de Catalunya*, 18-25.

Nota.- Totes les lectures referenciades en aquesta secció es publicaran en format electrònic a l'Aula Global.

9.2. Fonts d'informació per a l'aprenentatge. Bibliografia complementària (suport paper i electrònic)

1. M.T. López y A. Utrilla (2000), *Lecciones sobre el Sector Público Español*, Primera edición, Ed. Civitas.
2. E. Albi, J.M. González-Páramo e I. Zubiri (2009), *Economía Pública I*, Ariel Economía, Barcelona.
3. E. Albi, J.M. González-Páramo y G. López (1997), *Gestión pública. Fundamentos, casos y técnicas*, Ariel Economía, Barcelona.
4. Consejo Económico y Social (2014). España 2013. Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral. Madrid. <http://www.ces.es>
5. *Papeles de Economía Española* nº 126/127 (2010), Claves actuales de la fiscalidad del futuro.
6. *Papeles de Economía Española* nº 129 (2011), Aspectos económicos y sociales de la dependencia.
7. *Papeles de Economía Española* nº 133 (2012), Crisis y reformas de la economía española.
8. *Papeles de Economía Española* nº 139 (2014), La fiscalidad en España: problemas, retos y propuestas.
9. *Papeles de Economía Española* nº 142 (2014), La triple meta para el futuro de la sanidad.
10. *Papeles de Economía Española* nº 143 (2015), La nueva reforma de la financiación autonómica: análisis y propuestas.
11. Base de datos del sector público español (BADESPE). <http://www.ief.es/destacados/badespe.aspx>
12. Presupuesto y Gasto Público. http://www.ief.es/recursos/publicaciones/revistas/presupuesto_gasto_publico.aspx
13. Hacienda Pública Española. http://www.ief.es/recursos/publicaciones/revistas/hacienda_publica.aspx
12. Eurostat (2014), Taxation trends in the European Union. Data for the EU member States, Iceland and Norway. 2014 edition. http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.htm
13. Eurostat. Government Finance Statistics and Excessive Deficit Procedure. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/overview>
14. OECD (2011), *Pensions at a glance 2013*. 2013 Edition, Paris. <http://www.oecd.org/pensions/public-pensions/OECDPensionsAtAGlance2013.pdf>.
15. OECD (2014), *Health at a glance: Europe 2014* OECD, Paris. <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/8114211e.pdf?expires=1425196118&id=id&accname=quest&checksum=239A1453CFBF65FF11A9176D339B345F>.

16. OECD (2014), Education at a glance 2014. OECD Indicators. OECD, Paris.
<http://www.oecd.org/edu/Education-at-a-Glance-2014.pdf>.
18. J. Suárez Pandiello, coord. (2008), La financiación local en España. Radiografía del presente y propuestas de futuro. <http://www.femp.es/files/566-578-archivo/HACIENDAS%20LOCALES%20RADIOGRAFIA.pdf>.
19. J. Ayuso. National Expenditure Rules – Why, How and When. Economic Papers 473, December 2012, European Commission.
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp473_en.pdf
20. J. Puig-Junoy (2012), ¿Quién teme al copago? El papel de los precios en nuestras decisiones sanitarias, Libros del Lince, Barcelona.
<http://www.pilleconomics.blogspot.com.es/>
21. Informe Comisión de expertos para la reforma del sistema fiscal español (2014).
<http://www.abc.es/gestordocumental/uploads/economia/fe007a24af859ec8ce790387ba6b7755.pdf>
22. J.M. Abellán (2013), El sistema sanitario público en España y sus Comunidades Autónomas: sostenibilidad y reformas, Fundación BBVA, Madrid.
23. Comisión para la Reforma de las Administraciones Públicas (2013), Reforma de las Administraciones Públicas, Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas.
http://www.seap.minhap.gob.es/dms/es/areas/reforma_aapp/INFORME-LIBRO/INFORME%20LIBRO.PDF
24. OECD (2014), OECD Pensions Outlook 2014, OECD Publishing:
<http://www.egm.org.tr/makaleler/OECD%20Pension%20Outlook,%202014.pdf>.

9.3. Recursos didàctics. Material docent de l'assignatura

Dossier de lectures obligatòries.- Es publicarà una versió electrònica en format PDF de totes les lectures obligatòries a l'Aula Global.

Guió dels blocs de continguts.- Es publicarà a l'Aula Global un arxiu de Power Point amb el guió de cadascun dels blocs de continguts emprats pel professor en les sessions magistrals.

Dossier dels seminaris.- Es publicarà a l'Aula Global un arxiu en format PDF amb l'assignació per a cadascun dels seminaris del curs, així com les lectures que s'hi relacionin.

Despatx i horaris

Horari per a consultes: tots els divendres del període lectiu del tercer trimestre fins la data de l'avaluació de 14.00h a 15:00h, prèvia cita concertada per correu electrònic.

Despatx: 20.272.

Correu electrònic: jaume.puig@upf.edu.

Programació d'Activitats*

Setmana	Activitat a l'aula Tipus d'activitat / Contingut	Activitat fora de l'aula Lectura (L) / Altres (A)
Setmana 1 (7-10 abril)	Magistral: Bloc 1	L: BB del bloc 1
Setmana 2 (13-17 abril)	Magistral: Bloc 2	L: BB del bloc 2
Setmana 3 (20-24 abril)	Magistral: Bloc 3	L: BB del bloc 3 A: Preparació del Seminari 1
Setmana 4 (27-30 abril)	Magistral: Bloc 4 Seminari: 1	L: BB del bloc 4 A: Preparació del Seminari 2
Setmana 5 (4-8 maig)	Magistral: Bloc 4 Seminari: 2	L: BB del bloc 4 A: Preparació del Seminari 3
Setmana 6 (11-15 maig)	Magistral: Bloc 5 Seminari: 3	L: BB del bloc 5 A: Preparació del Seminari 4
Setmana 7 (18-22 maig)	Magistral: Bloc 6 Seminari: 4	L: BB del bloc 6
Setmana 8 (25-29 maig)	Magistral: Bloc 7	L: BB del bloc 7 A: Preparació del Seminari 5
Setmana 9 (1-5 de juny)	Magistral: Bloc 7 Seminari: 5	L: BB del bloc 7 A: Preparació del Seminari 6
Setmana 10(8-12 juny)	Magistral: Bloc 8 Seminari: 6	L: BB del bloc 8

* Els seminaris es faran les setmanes 4 a 9. El dia 23 d'abril i el dia 1 de maig no són lectiu i no hi haurà sessió magistral. BB = Bibliografia bàsica. Aquesta programació és indicativa.

Estructura de la programació d'activitats

	Activitat dins de l'aula			Activitat fora de l'aula			Lliuraments <i>Activitats d'avaluació</i>	
<i>Setmana</i>	<i>Activitats d'aprenentatge</i>	<i>Recursos didàctics</i>	<i>Temps estimat</i>	<i>Activitats d'aprenentatge</i>	<i>Recursos didàctics</i>	<i>Temps estimat</i>	<i>Tipus</i>	<i>Caràcter: obligatori/optatiu</i>
1	(GG) Presentació del curs (GG) Magistral : Bloc 1	Guió bloc 1	3 h.	(I) Lectures BB bloc 1	- BB bloc 1	4 h.		
2	(GG) Magistral : Bloc 2	Guió bloc 2	3 h.	(I) Lectures BB bloc 2	- BB bloc 2	4 h.		
3	(GG) Magistral : Bloc 3	Guió bloc 3	3 h.	(I) Lectures BB bloc 3 (ET) Preparació del Seminari 1	- BB bloc 3 - Assignació seminari 1	4 h. 7,5 h.		
4	(GG) Magistral : Bloc 4 (SG) Seminari 1	Guió bloc 4	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 4 (ET) Preparació del Seminari 2	- BB bloc 4 - Assignació seminari 2	4 h. 7,5 h.	Lliurament 1: Text del Seminari 1	Obligatori, en la data del seminari.
5	(GG) Magistral : Bloc 4 (SG) Seminari 2	Guió bloc 4	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 4 (ET) Preparació del Seminari 3	- BB bloc 4 - Assignació seminari 3	4 h. 7,5 h.	Lliurament 2: Text del Seminari 2	Obligatori, en la data del seminari.
6	(GG) Magistral : Bloc 5 (SG) Seminari 3	Guió bloc 5	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 5 (ET) Preparació del Seminari 4	- BB bloc 5 - Assignació seminari 4	4 h. 7,5 h.	Lliurament 3: Text del Seminari 3	Obligatori, en la data del seminari.
7	(GG) Magistral : Bloc 6 (SG) Seminari 4	Guió bloc 6	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 6 (ET) Preparació del Seminari 5	- BB bloc 6 - Assignació seminari 5	5 h.	Lliurament 4: Text del Seminari 4	Obligatori, en la data del seminari.
8	(GG) Magistral : Bloc 7	Guió bloc 7	3 h.	(I) Lectures BB bloc 7 (ET) Preparació del Seminari 6	- BB bloc 7 - Assignació seminari 6	4 h. 7,5 h.	Lliurament 5: Text del Seminari 5	Obligatori, en la data del seminari.
9	(GG) Magistral : Bloc 7 (SG) Seminari 5	Guió bloc 7	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 7	- BB bloc 7	4 h 7,5	Lliurament 6: Text del Seminari 6	Obligatori, en la data del seminari.
10	(GG) Magistral : Bloc 8 (SG) Seminari 6	Guió bloc 8	3 h. 1,5 h.	(I) Lectures BB bloc 8	- BB bloc 8	4 h.		
RESUM			39 h.			86 h.		

Claus: GG: gran grup (o classe sencera); SG: subrup (o grup de seminari); ET: equip de treball; I: individual; BB = bibliografia bàsica.